

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I en redegørelse af 23. august 1978 (j.nr. M1003-5) belyste Miljøstyrelsen den strafferetlige praksis i de første år efter miljøbeskyttelseslovens ikrafttræden. Efter styrelsens opfattelse havde antallet af strafferetlige afgørelser været så beskedent og bødeniveauet generelt så lavt, at praksis ikke kunne anses for skærpet. I den indstilling til miljøministeren, som redegørelsen indeholdt, gav Miljøstyrelsen tillige udtryk for, at strafferammen var tilstrækkelig vid og åbenede mulighed for, at domstolene kunne idømme passende straffe. Styrelsen anså det derfor ikke for hensigtsmæssigt at søge en skærpelse af praksis via lovgivningsmagten, men henstillede, at det ved henvendelse til justitsministeren søgtes udvirket, at anklagemyndigheden for fremtiden nedlagde påstand om betydelig højere bøder.

De drøftelser, som fandt sted mellem Miljøministeriet og Justitsministeriet som følge af Miljøstyrelsens redegørelse (og tilsvarende fra Statens Levnedsmiddelinstitut om levnedsmiddeloven), førte til, at Rigsadvokaten udsendte meddelelse nr. 5 af 9. oktober 1979 om behandling af sager om overtrædelse af Levnedsmiddeloven og miljøbeskyttelsesloven, og at Miljøstyrelsen udsendte cirkulære nr. 215 af 5. december 1979 om overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven.

Formålet med udsendelsen af disse retningslinjer for straffesagernes administrative behandling var bl.a. gennem en styrkelse af samarbejdet mellem politi, anklagemyndighed og de kommunale råd at opnå den tilsigtede skærpelse af især bødeniveauet.

I tilslutning til lovens revision i folketingsåret 1982-83 udarbejdede Miljøstyrelsen en redegørelse om den strafferetlige praksis i årene 1978-81, jf. betænkning nr. 981/1983 om håndhævelse af bygge- og miljølovgivningen, s. 212 ff. Miljøministeren oversendte med skrivelse af 3. marts 1982 (j.nr. D2102-169) redegørelsen til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg. Af ministerens ledsagende bemærkninger fremgår bl.a., at hverken Rigsadvokatens meddelelse eller Miljøstyrelsens cirkulære generelt synes at have bevirket nogen markant stigning

i bødeniveauet, især ikke når den stedfundne prisudvikling bliver taget i betragtning.

Den 22. februar 1984 fremsatte miljøministeren forslag til lov om ændring af forskellige miljø- og planlægningslove. (Håndhævelse), (se Folketingstidende, 1983-84 (2. samling), forhandlingerne sp. 943, 1741, 6159 og 6327, tillæg A sp. 1537, tillæg B sp. 511 og tillæg C sp. 345).

I betænkningen af 4. maj 1984 over lovforslaget tiltrådte et meget bredt flertal i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg de synspunkter og vurderinger om strafudmåling på miljøbeskyttelsesområdet, som var indeholdt i lovforslagets bemærkninger. I tilknytning hertil udtales bl.a., jf. Folketingstidende 1983-84 (2. samling), tillæg B, spalte 513:

»Flertallet kan erklære sig enig i, at sigtet med den foreslåede udformning af miljøbeskyttelseslovens § 83 er at sikre en væsentlig forhøjelse af det bødeniveau, der i dag findes for miljøovertrædelser.

Bøderne skal udmåles således, at de bliver virkelig følelige og får en stærkt præventiv effekt. Udvalget understreger, at det ikke må kunne betale sig at overtræde miljøbeskyttelsesloven.«

For arbejdsmiljølovens vedkommende må man efter 14 år konstatere, at bødeniveauet stadig ikke kan betegnes som føleligt.

Dette spørgsmål er bl.a. blevet behandlet på 2 konferencer om Arbejdstilsynets tiltalepolitik, den første i november 1978 og den anden i februar 1987. Det udsendte materiale til de 2 konferencer viser bl.a., at de gennemsnitlige bødestørrelser for arbejdsgivere i 1978 var kr. 3.080 og i 1986 kr. 8.485. Men hvis inflationen tages i betragtning, er stigningen kun fra kr. 3.080 til kr. 4.543, svarende til en stigning på 47,5 pct.

Der findes ingen fuldstændig opgørelse over forskellen mellem bødeforelæg og idømte bøder. De foreliggende meget spredte oplysninger tyder dog på, at domstolene i betydeligt omfang ikke følger anklagemyndigheden. Især har landsretterne været meget tilbageholdende med at hæve bødestørrelserne.

Der er derfor behov for at ændre arbejdsmiljøloven i overensstemmelse med de ændringer af miljø-